

Miljøverndepartementet
Via sekretariatet for Rovviltnemnda i region 6,
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

3. desember 2012

Klage på vedtak om kvote for jakt på gaupe i 2013 i region 6

Norges Naturvernforbund i Nord- og Sør-Trøndelag, samt Møre og Romsdal klager med dette inn vedtaket om gaupekvote fattet av rovviltnemnda i region 6 den 21. november 2012. Vedtaket er sendt oss 29.11.2012.

Sekretariatet foreslo i sin innstilling at det ikke skulle åpnes for kvotejakt på gaupe i Møre og Romsdal og i de områdene av Sør-Trøndelag hvor det er mål om yngling, bortsett fra kvotejaktområde 3 og 4 i Sør-Trøndelag, der det til sammen ble foreslått en kvote på 3 dyr som følge av tamreindrift og prioritert beiteområde for sau. Innstillingen og dens begrunnelser støttes av Naturvernforbundet.

Det ble i vedtaket blant annet plussset på et dyr i sammenslått kvotejaktområde 1 og 2 (Møre og Romsdal/vestre deler av Sør-Trøndelag), og et dyr i kvotejaktområde 5 og 6 som ble sammenslått. Dessuten ble kvotejaktområde 7 og 8 sammenslått.

Med dette vedtaket er det dermed åpnet for felling av gaupe i hele Sør-Trøndelag og hele Møre og Romsdal. Den delen av Nord-Trøndelag som ikke hadde kvote, kvotejaktområde 7, har også fått kvote. Det er tale om både en økning i total kvote og mindre spissing på hvor jakta skal foregå.

Med sammenslåing av kvotejaktområdene har en også fått som effekt at det kan tildeles av reservekvoten til alle disse områdene uten at det settes spesielt store krav til at det er gaupe i området.

Reservekvoten ble økt fra 6 til 8, og hunddyrandel i reservekvoten ble økt fra 2 til 3.

Naturvernforbundet aksepterer innstillinga, og videre tillegget av 3 dyr i kvotejaktområde 10/11, med hunddyrbestemmelsen som i innstillinga. Videre godtar vi en reservekvote på 6 dyr, derav 2 hunddyr, men disse kan bare tildeles i Nord-Trøndelag, unntatt kvotejaktområde 7. Resten av vedtaket klager vi på og ber om utsatt iverksettelse for ved denne klagen.

Vedtaket og forvaltningsplanen

Det er i Møre og Romsdal registrert en yngling. Siden forvaltningsplanen har et ynglemål på to, er ikke fylkesmålet nådd.

I Sør-Trøndelag er det registrert to ynglinger, og målet på tre er ikke nådd.

I nyere tid har en ikke nådd ynglemålet for gaupe i Møre og Romsdal. For Sør-Trøndelag er det en tydelig nedadgående trend, fra 6 ynglinger i 2009, 4 i 2010 og 2 i 2011. Selv om det fins gaupe spredt i begge fylker, er gaupebestanden nå relativt tynn. Det er usikkert om en kan nå ynglemålet for fylkene neste gang, og felling av dyr kan påvirke dette ganske mye.

Vedtatt forvaltningsplan for region 6 har denne målformuleringa: «Kvotefastsettes bare for delområdene som har like mange eller flere ynglinger enn det som er vedtatt som delmål for området.» Videre blir det sagt flere steder i forvaltningsplanen at en ønsker en differensiert forvaltning, blant annet konkretisert ved at en ønsker å forskyve gaupeynglingene sørvestover, bort fra Indre Namdal der det er yngleområde for bjørn. Dette er også omtalt i saken nå. Til sist står det i planen at forvaltninga skal være forutsigelig.

Alle disse prinsippene i forvaltningsplanen er brutt ved vedtaket som er gjort. Ynglemålet for to av fylkene er ikke oppnådd, men det er likevel gitt kvote i disse fylkene. Ynglemålet i sør og vest er ikke nådd, og blir ytterligere vanskelig å nå med vedtaket. Det betyr i praksis at det området som skal avlastes for gaupe må tåle å ha noen ekstra ynglinger for at region 6 totalt sett skal oppnå ynglemålet.

Til sist kan det settes store spørsmålstegn ved om vedtaket er forutsigelig, når det avviker såpass grunnleggende fra forvaltningsplanen.

Bestanden i Sør-Trøndelag vil påvirke bestandsutviklingen i Møre og Romsdal over tid. Når en nå har siste kjente yngletall under bestandsmålet, og tapsforløp som tyder på at det er lite gaupevirksomhet i området, vil kvoter på mer enn 0 i det meste av Sør-Trøndelag også virke negativt på bestandsutviklingen i Møre og Romsdal.

Innretting av jakt og skadesituasjonen

Det ligger i alle føringer at jaktuttak av gaupe bør skje der skaden er størst. Videre at det skal skilles mellom områder der det er mål om yngling og øvrige områder.

Når det gjelder registrerte tap på beitedyr siste år, er det i Møre og Romsdal oppgitt tap av seks sauer i Molde kommune. Felling av gaupe i dette området skjer under alle omstendigheter i det området av Møre og Romsdal der det er kvotefri jakt.

I Sør-Trøndelag er det registrert tap av fem sauer og en rein.

Dette er så lave tap at de ikke kan tillegges særlig vekt når en skal ha gaupeyngling i disse områdene.

I Nord-Trøndelag er det registrert tap i en helt annen størrelse, både når det gjelder sau og rein.

Innstillinga til vedtak var tydelig i sin innretning, ved at de fleste dyra i kvota ville være i Nord-Trøndelag der ynglemålet nås uten problem. Videre ligger det en innretning i at en ønsker jakt i områder med tamrein i Sør-Trøndelag, der det er påvist skade, selv om skaden er beskjeden. Selv om bestemmelsene knytta til reservekvoten kunne åpne for bruk også i kvotejaktområder uten kvote, var denne muligheten i alle fall tenkt å være veldig avgrensa.

Ved å slå sammen kvoteområdene og sørge for at det er minimum et dyr i hvert område, er denne innretninga totalt fjernet. Og terskelen for å bruke av tilleggskvoten er også redusert.

En betydelig del av gaupejakta er ikke motivert i skadeforebygging der den er mest effektiv, men rett og slett for å oppnå at flest mulig skal få muligheten til å jakte. Dette ble relativt tydelig uttrykt i møtet. Et slikt moment kan være aktuelt, men bare når det kan jaktes på bestander som er såpass kraftige at de tåler det godt. Det er ikke tilfellet med bestandene i Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag nå.

Fare for skyting av familiegrupper

For kvotejaktområde 1 og 2, og videre 7 og 8 ble det i vedtaket bestemt et vilkår om at det ikke vil være tillatt å skyte på gaupe som opptrer flere sammen, for å unngå utskyting av familiegrupper/hunndyr. Det kan nok være et poeng å unngå å skyte gaupemor fra unger, blant annet fordi gaupeunger som ikke får fullstendig opplæring fra mor muligens viser større tilbøyelighet til å jakte på enkle bytter, oftest sau. Viss gaupeungene kan få fullstendig opplæring og dermed ta mer krevende byttedyr som rådyr, vil dette kunne virke tapsreducerende.

Det er mulig tanken bak begrensninga er å unngå å skyte ynglende hunngaue for i større grad å legge til rette for yngling også neste år. Siden yngling og ynglesuksess avhenger av en rekke andre faktorer, er ikke tiltaket kraftig nok til at det kan forsvare jakt.

Naturmangfoldloven og rovviltforskriften

I innstillinga er det en begrunnelse i henhold til naturmangfoldloven. For den delen av vedtaket som går utover innstillingen er det i møtet ikke gjort vurderinger etter naturmangfoldloven i det hele. Av protokollen ser vi heller ingen begrunnelse og vurdering av tilleggsuttakene.

Det er heller ikke gjort noen vurderinger av om ynglemålet for de to fylkene kan bli nådd neste år med det endrede uttaket vedtaket legger opp til, jf. Rovviltforskriften, kommentardel, til andre ledd i § 7:

”Annet ledd regulerer hva rovviltnemnden skal legge vekt på ved vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt på gaupe og antall dyr som kan felles ved slik felling eller jakt. Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes.”

Kommentaren er rett nok skrevet til regionmålet, men det vil være sunt med samme typen vurdering også av fylkesmålene som regionmålet skal være en sum av. Det er også inntrykket at nemnda har som siktemål å redusere gaupe stammen i Nord-Trøndelag slik at tall ynglinger skal stemme overens med målet og da er det nødvendig at en når målene i de to andre fylkene.

Når det gjelder vurderingene etter nml § 5 der det er sagt «og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder», så var dette bortimot tvilsomt for det som var innstilt som vedtak, og ytterligere forverra med vedtaket. Vedtaket mangler her en nøyere vurdering.

Nml § 4 kan godt vurderes samtidig, siden det er andre arter (ikke bare sau og tamrein) i økosystemet som blir påvirket av om det er gaupe i området eller ikke.

Vi er enige i at kunnskapsgrunnlaget (nml § 8) er godt nok til å forvalte gaupebestanden. Men kunnskapen må jo også brukes til noe. Her har nemnda kunnskap, og gjør vedtak som om de har en helt annen kunnskap enn den som er lagt fram. At føre-var-prinsippet (nml § 9) ikke kommer til anvendelse fordi en har tilstrekkelig kunnskap nærmer seg også en yttergrense i innstillinga. Når det gjelder vedtaket er dette grenselandet passert. Et av de spørsmålene som ikke er omtalt er om gaupebestanden er tilstrekkelig stor til at økosystemene kan holdes i orden. Uten undersøkelser eller dokumentasjon på dette området, vil det nok være nødvendig å bruke § 9 ved å legge inn en buffer. De samme vurderingene er aktuelle rundt nml § 10.

**Naturvernforbundet i
Møre og Romsdal**

Øystein Folden

**Naturvernforbundet i
Sør-Trøndelag**

Erik Brenna

**Naturvernforbundet i
Nord-Trøndelag**

Per Flatberg

Kopi:
Direktoratet for naturforvaltning
Norges Naturvernforbund